

SLOVENE

Inserati:
Enostopna poltirnica (72 mm):
za enkrat 18 v
za dvakrat 18
za trikrat 18
za večkrat primeren popust.
Povzeta sušina, kuhala, čimbeli ml.:
enostopna poltirnica po 20 vta.
Poslano:
enostopna poltirnica po 40 vta.
Izhaja vsak dan, izvenredno
deluje na praznike, ob 8. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nehranljiva pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrške 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 108.

Siloviti boji v Volhiniji. — Nemci udrli v rusko postojanko zahodno od Dvinska. — Rusi se zopet umikajo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. septembra. Uradno se poroča:

Na bojni črti v vzhodni Galiciji je potekel dan splošno mirno in so bili le boji z naprej potisnjenimi oddelki. Ob Ikvi in ob Stiru so se razvili na več krajih ljuti boji. Južnovzhodno od Novega Počajeva sta bila krvavo odbita dva ruska napada.

En sovražni pešpolk, ki je ponoči blizu izliva Ikve prodril čez Styr, se je po protinapadu, ki so ga izvedle naše čete, z velikimi izgubami moral umakniti na vzhodni breg nazaj. Naši oddelki, ki so se dozdaj nahajali vzhodno od Lucka, so bili vzeti nazaj v postojanke na zahodnem bregu Styra.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 23. septembra. Wolff poroča iz velikega glavnega stana:

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Hindenburga.

Južnozahodno od Lennenwadena se boj še ni zaključil. Ob našem protinapadu je bilo včeraj ujetih 150 Rusov. Tudi zahodno od Dvinska se je posrečilo, da smo udrli v rusko naprej potisnjeno postojanko. V naše roke je padlo 17 častnikov, 2105 mož in 4 strojne puške. Protinapadi na po naših južnozahodno od Dvinska vzeto črto so bili odbiti. Odpor Rusov od severno od Osmjanov do vzhodno od Subotniškega je zlomljen. Naše čete slede sovražniku, ki se umika in ki je pustil 1000 ujetnikov. Desno krilo se bori še severno od Novega Grodeka.

Vojna skupina generalfeldmaršala princa Leopolda Bavorskega.

Zahodno od Valovke je bila vzeta ruska postojanka; ujeti so bili ob tej priliki 3 častniki in 380 mož in sta bili zaplenjeni dve strojni puški. Južno od tu je položaj neizpremenjen.

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Mackensena.

Severozahodno in vzhodno od Logišina se bore dalje.

Južnovzhodno bojišče.

Položaj neizpremenjen.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 21. septembra. Včeraj je poročal generalni štab:

V okolici Rige se je sovražno streljanje okrepilo pri reki Ekavi. Bili so se boji. Razstrelili smo most, katerega so Nemci zgradili čez reko Ao severnozahodno od Mitave pri vasi Plane. Pri grajščini Schödnern ob železnici južno-zahodno od Heuksta so naše čete po ljutih bojih zopet prišle v posest svojih prejšnjih jarkov, v katerih so našli obilo pušk, patron in drugega streliva. Zivahni boji so se vršili ob cesti iz Dvinska proti jugozahodu proti jezerom Eugen. Prepodili smo sovražnika iz vasi Widzy vzhodno od železnice Novo-Swenzjany—Dvinsk.

V okolici Vilne so se naše čete po bojih za prehode čez srednjo Vilijo umaknile nekoliko proti vzhodu. Severnozahodno od železnice Viljeka—Molodečno se na nekaterih krajih vrše boji za prehode čez Vilijo. V vseh bojih in protinapadih kažejo naše čete neprestano svoje dobre in vojaške lastnosti; tudi v najbolj hudem položaju kažejo mir in sigurnost.

Na fronti ob železnici Bieniekonie—Lida in na vzhodnem bregu Ščare je položaj neizpremenjen. Ob reki Stocho-du, ob železnici Kovel—Sarny, so naše

čete vrgle sovražnika z bajonetom iz Czerska in pobile veliko mož.

Severno od Lucka pri Rozyszcach je naša konjenica napadla Avstrijce in jih je gnala štiri vrste daleč v beg; velik del jih je posekala in je ujela nad 200 mož. Drugi konjeniški oddelek je še pravočasno odkril sovražnikovo umikanje iz Kiwerczy proti Lucku; napadel je sovražnika in ga pognal v beg, ujel 5 častnikov, 500 mož, velik vlak vozov z živili, 10 kuhinj in godbo. Po zavzetju gozda pri vasi Jaroslavice ob Styru, južnovzhodno od Lucka, smo zajeli 2 strojni puški, 2 častnika in pa 100 mož.

Po bajonetnem napadu pri vasi Iwanie na Ikvi v okolici Dubna smo pregnali sovražnika iz tamošnjega območja. Severno in zahodno od mesteca Kremenec so se naše čete po boju polastile vasi Sopanow in Dunajow in so zajele veliko sovražnika. Zavrnilo smo sovražnikove napade pri vasi Borszewka in Rostoki severnozahodno od mesta Višnjevca.

Poročilo nato zavrača avstrijski popravek, češ da Rusi od 3. do 12. septembra niso ujeli 40.000 Avstrijcev in Nemcev. Rusi danes trdijo, da so južno od gozdov zapadne Rusije v zadnjih dneh avgusta in v septembru ujeli okoli 70.000 mož. To število pa se bo še pomnožilo, ker ujetniki iz manjših bojev še niso prešteti.

NOVE HINDENBURGOVE KLEŠČE.

Pariz, (Kor. ur.) Časopisje izjavlja, da ni potrebno prikrivati padca Vilna. Odkar je padlo Kovno, je tvorilo Vilno zelo važno rusko križišče. Časopisje priznava, da se nahaja tista ruska armada, ki je branila Vilno, v skrajno nevarnem položaju, a upa, da se ji s pospešenim umikanjem posreči uiti iz Hindenburgovih novih klešč.

12 MILJONOV PRISILNIH BEGUNCEV V RUSIJI.

Lvov, 23. septembra. »Kuryer Lwow-ski« poroča po ruskih listih, da se med 12 milijoni ruskih prisilnih beguncev nahaja 3 milijone Poljakov. To velikansko število beguncev so tedne in tedne vozili na razne strani.

IZ LVOVA.

Lvov, 23. septembra. Predsedniški svet vladnega komisarija je soglasno sklenil, da se dosedanja »Glediška cesta« imenuje »Rutovskega cesta«, da na ta način počasti velike zasluge, ki si jih je dr. Rutowski stekel kot mestni predsednik za časa ruskega gospodstva. Dr. Rutowski je sedaj v ruskem ujetništvu v Kijevu. — Dogladno se je, da ima mesto vsled ogromnih ruskih zahtev med 10-mesečnim gospodstvom letos nad 16 milijonov kron primanjkljaja.

POVRATEK GALIŠKIH BEGUNCEV.

Krakov. Lvovski listi objavljajo uradno obvestilo, da se smejo vrniti begunci nazaj v okraje Rava-Ruska, Żolkiew, Lvov, Przemyslanv, Rohatin, Stanislavov in Bohrodzany. Begunci se morajo izkazati poleg potnih listov še, da razpolagajo z zadostnimi denarnimi sredstvi za preživljanje, in da so bivali že tudi prej v omenjenih okrajih.

Kakor poroča danes c. kr. korespondenčni urad, to poročilo še ne odgovarja dejstvu.

NA POLJSKEM.

Pjotrkov. Telefonski zasebni promet je dovoljen v Pjotrkovu, Novoradomsku, Donibrovu, Mjehovu, Działoszyu, Jendrzajovu, Olkusu in v Włoszczowi. Pristojbina v in iz Avstrije znaša 6 vinarjev za besedo.

RUSKI KRONSKI SVET

se je pečal z možnostjo, da se vlada izpremeni tako, da bo bolj zmerna, a da se bodo izključile kooperativne zveze zemstev in mestne zveze. Prepovedati

nameravajo tudi združitev krajin v državne zveze. Pečali so se tudi z vprašanjem glede na vojaški položaj.

CAR SE NAMERAVA PEČATI Z NOTRANJO POLITIKO VEČ KOT DOZDAJ.

Kodanj. »Social demokrat« poroča: Ugledni ruski politiki pripovedujejo, da car osebno vpliva na smer ruske notranje politike bolj kot je to delal prej.

MOSKOVSKI SKLEPI.

Kodanj. »Berlingske Tidende« poroča iz Petrograda: Moskovski magistrat in zemstvo sta sklenila v izredni seji, naj se zdaj pred vsem gleda na to, da bo vladalo soglasje med vlado in postavodajalnimi zastopi. Vladi mora ljudstvo zaupati. Seje dume naj ostanejo prekinjene le kratko dobo; narod ne sme popustiti narodnega dela, ki je zdaj važnejše, kakor je bilo kdaj prej. Magistratovo po prvem županu podpisano resolucijo so nabili na vseh mestnih vogalih.

KRIZA V RUSIJI.

Rotterdam. »Times« objavljajo petrograjski brzojav, ki trdi, da bo uspeh moskovskega kongresa zemstev za vojsko važnejši, kot pa uspeh velikih pripravl, ki jih odredajo v Rusiji za nove bitke. Udeleženci kongresa so vseskozi trezni politiki, ki stremijo za politiko popolne enakopravnosti ruskega ljudstva. Tudi pariški »Temps« prinaša brzojavko iz Petrograda, v kateri se opozarja na bližajočo se revolucijo. Tudi »Temps« povdarja važnost kongresa zemstev in jasno piše, da je v Rusiji v teku veliko revolucijsko gibanje. V koliko je to gibanje v zvezi s kongresom, brzojavka »Tempsa« ne pove.

NOTRANJI DOGODKI NA RUSKEM.

Stockholm, 23. septembra. Iz Petrograda se poroča: Desnica državnega sveta, ki razpolaga z dvetretjinsko večino, je poslala carju adresu, v kateri se v imenu ruskega ljudstva zahvaljuje, da je odgodil duno in zavrnil njene revolucijske zahteve.

Amsterdam, 23. septembra. Ruski listi poročajo, da je aretiran bivši poslanec dume in delavski voditelj Jegorov. V Rostovu ob Donu so zaprli vse člane vojnoindustrijskega odseka.

Curih, 23. septembra. »Wjedomo-

sti« poročajo, da se bo po vrnitvi finančnega ministra Barka pričelo s preosnovo ministrstva. Finančni in naučni minister bosta baje izvoljena iz parlamenta.

PROTESTNA STAVKA KONČANA.

London, 23. septembra. (K. u.) »Times« poročajo iz Petrograda, da je proglašena protestna stavka že končana.

PRIPRAVE ZA SPLOŠNO STAVKO V RUSIJI.

Monakovo. Iz Petrograda se poroča, da so hišne preiskave pri nekaterih poslancih dume dokazale, naj bi bili pričeli delavci v Putilovih tvornicah in v praharni v Ohti prvi stavkati. V celi državi se je pripravljala splošna stavka, vse priprave je vodila skupina delavcev v državnih železniških delavnicah. Petrograjska vladna glasila priznavajo, da se pripravljajo pobune in dvomijo, če bodo mogli preprečiti splošno stavko, ker središča organizacije še niso izsledili.

ZA IZDELOVANJE MUNICIJE.

Petrograd, 23. septembra. (Kor. u.) Vojni minister je izjavil, da more opustiti le tiste osebe za izdelovanje municije, ki so rezervisti ali črnovojniki; častnike, šarže in tiste, ki so na fronti, pa sploh ne.

POMANJKANJE ŽIVIL V PETROGRADU.

Kodanj, 24. septembra. (Kor. ur.) »Rječ« poroča: V Petrogradu zopet zelo primanjkuje živil, ker je promet na glavni železniški progi oviran. Peki so že omejitve peko. Živil je le še za en teden. »Rječ« dokazuje, da povzroča pomanjkljiv dovoz lakoto in zahteva najresnejše odredbe, ker se je sicer bati pobune radi lakote. Mestni glavar Tolstoj javlja, da potrebujejo najmanj 400 tisoč m³ drv, a dobavili so ji le 12 tisoč m³, ki zadoščajo komaj bolnišnicam. Za nabavo kuriva rabijo 25 milijonov rubljev, ki jih pa mestna uprava nima.

MAKSIM GORKI ZA POSEBEN MIR Z NEMČIJO.

Krakov. »Naprzod« poroča iz Moskve: Maksim Gorki je govoril visokošolcem. V svojem govoru se je zavzemal za poseben mir Rusije z Nemčijo. Proti Gorkemu so zato uvedli preiskavo radi veleizdaje.

Štiri mesece vojske. — Naša fronta trdnjša kot kedaj prej.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. septembra. Uradno se razglša:

V tirolskem obmejnem ozemlju je bilo več manjših bojev. Napadi slabših laških oddelkov v Tonale ozemlju, potem severno in vzhodno od Condina so bili odbiti. Visoki planoti Vielgereuth in Laifraun se nahajata zopet pod ognjem sovražne težke artiljerije. Naša hrabra posadka Monte Costona, ki je to daleč pred našimi črtami nahajajočo se obmejno goro držala proti po številu znatno premočnemu sovražniku, je danes zgodaj zjutraj izpraznila z nad desetkratno premočjo napadano in skoraj obkoljeno postojanko. Artiljerijski boji v Dolomitih trajajo z veliko ljutostjo dalje.

Na koroški bojni črti je poizkušal predvčerajšnjim zvečer neki alpski oddelek prodreti na Monte Peraiba, a je bil vržen z izgubami z gore.

Naše čete na primorski bojni črti so se omejile na ogenj s topovi in na nekaj uspešnih podjetij stoječe vojske.

Danes poteka četrti mesec vojske proti Italiji. Sovražnik se tudi ta mesec ni povzpela na noben bojni čin velikega obsega, marveč izvaja le proti posameznim odsekom napade s silami več pehotnih divizij. A vse je zaman, naša bojna črta stoji trdnjša, kakor kdajkoli.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 21. septembra. Včerajšnje zvečerjo uradno poročilo:

Kasnejše vesti o bojih 13. septembra pri gostilni Florentini poudarjajo pomen našega uspeha. Sovražnik je najprvo ljuto napadel desno krilo naših naprej potisnjenih postojank s tem, da je med Soglio, Daspio in mejnikom nastavljal močno kolono. Bil je odbit in vržen nazaj. Po enournem vročem boju je poizkušal z novim oddelkom, ki je prihajal od Malge, napasti naše levo krilo. Zopet je bil odbit in ujeli smo nekaj mož. Manjši za nas uspešni boji so se vršili na Monte Lavanoch v dolini Daone, na masivu La Tofana, v zgornji dolini Cordevole in na Rauchkoflu na koncu doline Rienza.

V bovški kotlini so bili zaman vsi sovražni napor, da bi nas pregnal iz priobratnih postojank. Metal je zažigalne granate na Čezsočo, Dvor in Bovec, katere je ogenj skoro uničil. Za odgovor je naša artiljerija zažgala Koritnico, odkjer so poročali o gibanju čet.

Na koncu Krasa je sigurno streljanje naše artiljerije pregnalo sovražnika iz gozda in gore Kosič. Z učinkovitim ognjem smo ga zasledovali; gozd je pogorel.

Rim, 22. septembra. Včerajšnje uradno poročilo:

Naše čete so imele nekaj malih srečnih protiprodoranj v dolini Travenanze, na Tofani in v dolini Boite, na prelazu Nolaia in v visoki kotlini De-

gana na pobočju Rombona nad bovško kotlino; sicer se pa včeraj ni dogodilo nič pomembnega.

Na Koroškem je sovražnik pod kritjem prodiral s svojimi baterijami. Posrečilo se mu je samo nekaj zažigalnih in plinovih bomb zagnati na vas Paularo v dolini Chiarzo, pa naše baterije, ki so bile postavljene v zelo krepkih postojankah, ki zapirajo vhod v dolino Paularo, so z nekaj dobro merjenimi streli prisilile sovražnika k molku.

Lažnjiva Cadornova poročila.

Dunaj. (Kor. ur.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: Nasproti javnosti se ne more dovolj naglašati, ker se ne more razpravljati o taktičnih odredbah naše obrambe, kako pretirano in večkrat lažnjivo poroča Cadorna, ker ne doseže dejanskih uspehov. Dosedanja laška vojna poročila o dogodkih »na Krasu« znače ne le neizmerno pretiranje pridobljenega ozemlja po korakoma doseženem napredku potom podzemskih rovov, ki jih, kar se mimogrede pripomni, naše čete v bodočih nočeh zopet uničijo, marveč tudi glede na izmišljene napade, ki se niso nikdar izvedli. Poročilo laškega generalnega štaba 19. t. m. pa naravnost nečuveno prekorači mero neresnic, ki jih sicer tiho pretpimo. Poroča se: »Na kraški planoti se je sovražnik močno utrdil v nekem gozdu, ki se imenuje Ferro di Cavallo v odseku gore Sv. Mihaela. Naši pehoti se je s presenetljivim prodiranjem in z naskokom posrečilo, da je kljub ljutemu odporu in ponovnih sovražnih protinapadnih zasedla v bližnjem boju cel gozd.«

Vse naše postojanke na gori Sv. Mihaela se nahajajo prej kot slej v naši roki. Zasedba nekega gozda, ki naj bi se imenoval Ferro di Cavallo, ki se ne nahaja na nobenem zemljevidu, je popolnoma zlagana. Dejansko motijo lastne napreje potisnjene patrulje ponoči vedno sovražna zemeljska dela v predozemlju naših postojank. Kako živahno da delujejo naše patrulje, dokazuje, ker so nekatere med njimi 20. t. m. ujele 119 mož s tremi častniki.

Kanonada na Dobrdoški planoti.

Po večdnevni pavzi je bila v ponedeljek, dne 30. avgusta popoldne zopet ljuta kanonada na Dobrdoški planoti, kakršne ni bilo že izza časa druge soške bitke. Vmes so rožljale strojne puške, kakor bi orehe stresal. Ali je bil to uvod k novim, večjim bojem ob soški fronti?

V italijanski armadi ob Soči — kolera.

Kakor izvemo iz dobro podučenih krogov divja med italijanskim vojaštvom ob Soči kolera in sicer epidemično. Tej morilki je tudi pripisovati, da so se zadržali Italijani ob goriški fronti toliko časa tako pasivno.

Laška kraljica odpotovala v glavni stan.

Chiasso. Kraljica Helena je odpotovala iz Racconigi v glavni stan, da obišče kralja.

Tittoni na fronti.

Pariz, 23. septembra. (K. u.) »Petit Journal« poroča iz Turina: Italijanski poslanik v Parizu Tittoni se bo podal na fronto, da govori s kraljem, kateremu bo istočasno v imenu francosko-italijanske lige izročil zlato svetinjo.

Naši civilni ujetniki na Sardiniji.

Lugano, 23. septembra. (K. u.) Italijanski listi povdarjajo, da se avstrijskim in ogrskim civilnim ujetnikom, katerih je okoli 1000, na Sardiniji prav dobro godi in da uživajo popolno prostost.

Strašna Carusova grožnja.

Lugano. Caruso izjavlja v »Excelsioru«: Če kdaj izvem ime tistega človeka, ki me je v pismu označil za zaničevalca d'Annunzia in za slabega Italijana, bi takoj dušo tega obrekovalca poslal satanu.

Italijanske smrtne objave.

Znano je, da so Italijani v vseh svojih izjavah zelo gostobesedni. To se vidi tudi v vojaških smrtnih naznanilih. Skoro vsa se glase podobno kot naslednja, posneta po »Corriere della Sera«: »padel je za plemenit namen, za večjo domovino«, — »padel v boju za večjo Italijo«, — »vodeč svoj bataljon k napadu, da bi izvojeval večjo Italijo, je junaško padel«, — »boreč se za večjo slavo Italije«, — »na bojišču v odrešeni deželi«, — »padel na robu svojega strelskega jarka v odrešeni deželi«, itd. Čisto nasprotno pa se naznanila v socialističnem »Avanti«: »Padel v vojski«, — »padel na fronti«, — »v boju padel«. V nekaterih naznanilih pa pride tudi do izbruha sovraštva proti nasprotniku, n. pr.: »Solze spoštovanja in maščevanja proti osvojenemu na sovražnika, ki je uničil mlado življenje pobočnika C. C.«, ali še hujše: »Barbarsko in bojazljivo od surove teutonske sile uničen.« Vsekako so pa taki izbruhi le redki v dolgi vrsti smrtnih naznanil.

Italija in njeni zavezniki.

Genf. »Journal des Debats« objavlja članek politika Alazarda o njegovih vtisih v Italiji, po katerih četverospornost ne more zdaj upati na nadaljnje sodelovanje Italije. Vojška z Avstrijo se, žal, razvija v oblikah, ki jih je nazval polkovnik poredno grenko, a resnično: »brambno prodiranje«, defenzivna ofenziva.

Italija predlaga račune svojim prijateljem.

Curih, 22. septembra. O priliki francosko-italijanskega pobratimstva opozarja sinator Franchetti v »Giornale d'Italia« na mnoge sovražnosti, katere je morala Italija pri uresničevanju svojih kolonialnih stremeljenj pretrpeti od strani Angleške in Francoske. Te sovražnosti se morajo sedaj nehati in na njihovo mesto naj pridejo resnični dokazi prijateljstva, če naj zatiranje prijateljstva v Cernobbiu ne ostane samo prazna beseda ali enostransko laško stremljenje. Francoska je svoj čas v Rdečem morju samo zato zasedla Obok, da je mogla Abesinijo zalagati z orožjem proti Italiji, kar je bil glavni vzrok laškega poraza pri Adui. Sedaj mora Italija zahtevati, da se ji odstopi Obok in da se predruški pogodba iz leta 1907. med Angleško, Francosko in Italijo o interesnih sferah v Abesiniji in deželi Somali v smislu pogodbe iz l. 1891. Tudi zaledje Tripolisa, katero sta si razdelili Angleška in Francoska se mora zopet zagotoviti Italiji. Ravnotako bo treba revidirati dogovore o interesnih sferah v vzhodnem Sredozemskem morju in v Mali Aziji.

Izgubljena polelna vojna Italije.

II.

Brezuspešni italijanski napori na koroški in tirolski meji.

Poročevalec »Berliner Tageblatt« nadaljuje svoje poročilo, katerega prvi del smo včeraj priobčili:

C. kr. poročevalski stan, 21. sept.

Severno nad Tolminom se grmadi močno krnsko gorovje, pred katerim leži Mrzli vrh. Na ledenih višinah Krna, ki se že ogrinjajo v snežene množine iz oblakov, si ležita nasproti prijatelj in sovražnik, ne da bi mogla drug drugega nadvaldati. Na Mrzlem vrhu so pa Avstrijci izkoristili neko megleno noč za napad na sovražne postojanke na zapadnem pobočju, ki so jih najprej pokrili z granatami, nato pa naskočili z bajonetom. Ta čin je temeljito izpraznil neprijetne nam jarke. S Krnom se začne visoko gorovje in visokogorska vojna, vojna iz tisočih skalnih gradov proti tisočim drugim, ki leže v dolednosti drug nasproti drugemu, a jih ločijo dvatisoč metrov globoki in dvatisoč metrov široki »trdnjavski jarki«, vojna dalekosežne artiljerije in lahkih gorskih topov: in vendar tudi zopet vojna drznih posameznikov proti drznim posameznikom, vojna presenečenj in bliskovito hitrih odločb, jeklenih mišic in jeklenih živcev. Krnska grmada se zadirja v svojih severnih izrastkih z nosom proti zapadu in sili Sočo k novemu loku. Ta poldrugi tisoč metrov visoki gorski nos se imenuje Polovnik in je, kakor cel zapadni rob Krnove grmade, zaseden po Italijanih. Enako visoka gora poleg njega na vzhodu se imenuje Javorček; zasedena je po avstroogorskih četah in obvladuje soško kotlino, v kateri leži mesto Bovec in njegovi predkraj Koritnica ob ustju enakoimenskega potoka, Jablonica in Česzoča. Dokler Italijani nimajo Javorčka, tudi Bovca — ki jih je stal ob zadnjem napadu dne 18. septembra 1000 mrtvih in ranjenih — ne bodo imeli, kamo-li Predel. Zato so bombardirali Javorček s težkimi granatami in ga napadali teden dni, od 11. do 19. sept., s severa in juga. Na južni strani so se na pobočju zakopali in odondí plezali navzgor. Na severni strani so začeli prodirati proti vrhu med obsežnim ognjem svoje artiljerije. Gori jih je čakala — popoldne za popoldnevom se je ponavljal isti prizor — zvesta gorska straža starih in mladih s puškami, kamenjem, ročnimi granatami in strojnimi puškami. Napadalci so bili pometení kakor listje v vetru, vendar so se trdno oprijeli po tesneh in kaminih in onstran z gora jim je prišla na pomoč njihova artiljerija. Pri tem se je pa zgodilo, da je streljala prekratko in z granatami moreče udarila v nezavarovane kopice svojih lastnih ljudi, ki so se bili ravno zbrali bodisi k umikanju ali novemu naskoku. Onstran Soče poteka avstro-ogrska fronta čez višine in loke krog Bovca in zapira s forti oboroženo prehodno cesto v Trbiž. Prelazno višino samo varje 1900 m visoki Vršič. Ob cesti ležita proti Trbižu kraja Rabelj z eraričnimi svinčenimi in cinkovimi rudniki, katerih rovi segajo 300 metrov visoko v goro in vodijo 200 m globoko, poleg tega je erarična topilnica in električna centrala za Rabelj. Zapadno od Rabeljskega jezera in jezerske doline so c. in kr. čete z jurišem osvojile pobočja in predgorja Wischberga s kočjo Findenegg. Drzne patrulje se spuščajo s Predela in

Vršiča navzdol, napadajo italijanske poizvedovalne oddelke in prodró včasih preko Bovca do Česzoče. Nasprotno so se pa Italijani lotili Visokega Vrha, ki so ga na vsak način hoteli imeti kot izrastek Krnove grmade. Tu jim je nudila sosedna gorska skupina zvezni most, preko katerega so dospeli 2000 m visoko. 2000 m visoko so pa stali tudi branilci in jih vrgli nazaj. Iz jeze so nato Italijani streljali čez romarsko goro Sv. Višarj na Trbiž, kjer je bilo zadetih nekaj poslopj, med drugimi bolnišnica.

Predelski prelaz je meja med Primorjem in Koroško, Monte Peralba meja med Koroško in Tirolsko. Na 70 km dolgi fronti ob deželni meji od Predela do Peralbe se ni nič izpremenilo. Topovi renče drug nad drugim, patrulje se zalezujejo in mala vojna cvete. Italijani tiče tu brez trdne cilja v Karnijskih alpah, iščejo željene poti v leško dolino in se na dvajsetih mestih nenkrat zaletavajo proti severu. Alpske patrulje so zlezle na Monte Cadenis, ki leži pred Monte Peralbo, in bile sestreljene. Dve celi stotniji sta napadli 2700 m visoko Peralbo samo, a nista uspeli. Pet bataljonov se je upalo proti Fannspitze, Fruguonu in Eisenreihu, ki po višini, veličastnosti in nedohodnosti nič ne zaostajajo za Peralbo. Ko so se posamežno in v vrstah vzpenjali navzgor, so nudili napadalci neizgledne posamezne cilje strelcem na stališčih. Štiristo mrtvih Italijanov so našli strelci, najmanj dvakrat toliko težko ranjenih je bežeči sovražnik vzel s seboj v dolino. Sovražna artiljerija je osredotočila svoj polnoštevilni oženj na sekstensko cesto. Tako kriti so se bližali manjši in večji oddelki kreuzberskemu sedlu, ki je najvišja točka ceste, ki vodi čezenj, in vzhodnim pobočjem 3000 m visoke Rotwandspitze, ki cesto mogočno prevladuje. S krvavimi glavami so bili poslani preko meje domov. Drugi sovražni oddelki so se plazili zapadno od Rotwandspitze med Dreischusterspitze in Dreizinnenhütte in poizkušali priti do Innichena, kjer so jim zopet avstrijski hišni gospodarji pokazali pot nazaj. Skušali so iz italijanske popenske doline priti čez Schluderbach v avstrijsko höhlensteinsko dolino Rienze, pri tem so bili pa presenečeni, ko so poizkušali obiti ovirajoči jih Monte Piano, in ob naravnostnem prodiranju na cesti med Monte Pianom in Monte Cristallom so bili štirikrat vrženi nazaj. Vsak teh poizkusov jih je stal več sto mož. Neko popoldne se je samo na popenskem mostu na državni meji naštel nad sto mrličev.

V srednjih Dolomitih se je sovražnik ustalil na Col di Lana pred zapornim fortom Corte, čegar padec naj bi mu odprl vrata v dolini Cordevole in Avisio. Njegova težka artiljerija je bombardirala fort in v bližini ležečo elektrarno (Ruaz) in poslala nekaj težkih granat tudi v cilj njegovih želja — v dolino Avisio proti tamošnji planinski koči. Avstrijska artiljerija mu je plačala z enakim denarjem. Italijanski poizvedovalni oddelki, ki so deloma od tu, deloma iz Čizmonske doline od San Martino di Castrozza poizkušali prodreti

Pogled na Balkan.

Na Balkanu se jasni.

Dunaj, 22. septembra. Od bolgarske strani se poroča: Z razvezljivimi koraki se jasni položaj na Balkanu. Kakor je bilo pričakovati, zadržanje Bolgarije ni ostalo brez vpliva pri drugih in diplomatskih zastopnikih osrednjih velesil so že prejšnji teden mogli poročati svojim vladam, da se je na vseh balkanskih poljih doseglo znatno zblizanje. Odtodaj so se dosegli novi uspehi, tako da se more mirno trditi, da je ententa na Balkanu res zaigrala. Že v bližnjih dneh storijo v obmejnem prometu v veljavno odredbe, ki bodo očito dokazale, da je gotovih nasprotij konec.

Bolgarska mobilizacija.

Iz Sofije poročajo, da je ljudstvo sprejelo mobilizacijo z velikim navdušenjem; posebno macedonski Bolgari hite v velikem številu pod prapore. Iz Ogrske pride 20.000 Bolgarov. Tudi opozicijsko časopisje upa, da prihaja nova zarja Bolgarije.

V Rumuniji je vzbudila bolgarska mobilizacija veliko pozornost; sicer so jo pričakovali, pa so vendar upali, da jo bo ententa vendarle še zavlekla.

V Nemčiji, na Dunaju, v Budimpešti in Carigradu je tudi vzbudila veliko zadovoljstvo in trdno prepričanje, da bo Bolgarija na naši strani in se tako ustvari zveza zemlje od Severnega morja, pa do Carigrada in še naprej v Azijo do Perzijskega zaliva pred vzhodno Indijo.

Po Reuterjevem poročilu iz Londona je vest o bolgarski mobilizaciji v diplomatskih krogih povzročila dosti nemira, čeravno so bili pripravljeni nanjo. Niso pa si še na jasnem o pomenu mobilizacije. Bolgarsko poslanstvo je dobilo vest šele 21. sept. kasno zvečer in je izjavilo, da bo Bolgarija še nadalje nevtralna, toda z orožjem v rokah, pravijo, da je Bolgarija

do Avisia, so bili sestreljeni ali razpršeni.

In na Tridentinskem, ki se zajeda kakor zagozda globoko v italijansko ozemlje in se zdi Italijanom kakor kol v lastnem mesu? Trident jim je danes bolj nedosegljiv nego kdaj preje. Da bi dospeli do njega, bi morali imeti valovito visoko planoto Lavarone, ki se v kotu Brentinega izliva v Adizo na severni strani potiska naprej proti Tridentu. Suganska dolina z Borgom, napoln zgorolimi mesti Roncegno in Levico leži v ognjenem pasu c. in kr. težke artiljerije, ki s tem zabranjuje sovražniku, da bi na severu obšel Lavaronsko planoto. Jugozapadno od planote obvladujejo italijanski forti v Arsiero od strani cesto v Lavarone, toda temu nasproti imajo pa naše čete v posesti Monte Coston d' Arsiero. Goro poleg njega, Monte Maronia, imajo pa zopet Italijani. C. in kr. artiljerija je bombardirala Monte Maronia, sovražna pa Monte Coston, kjer je v noči na 17. september poizkusila presenetiti tudi sovražna infanterija. Bila je pa vržena in je imela težke izgube. Lavarone in Folgarija in tamošnje visoke doline so odmevale noč in dan grmenja težkih topov. Spodaj ob Adizi leži Rovereto, proti kateremu sta izvedli dve sovražni stotniji sunek od Marca, kjer sta bili tepeni, in ob Gardskem jezeru Riva, ki je čez noč iz letovišča postala vojna luka. Zapadno od Gardskega jezera se potikajo italijanske patrulje po dolini Ledra. Neke noči so se splazile iz Biacese v Lenzumo, kjer so zažgale elektrarno in žago. Dalje proti severu so slišali mogočni glas topov tudi z ledom pokriti vrhovi adamellške skupine. Himmelnah, 3000 m visok, stoji tu na straži. Italijanska artiljerija se je morala zadovoljiti s tem, da se je s svojo onemoglo jezo znesla nad barakami na Preseni in nad 2440 metrov visoko ležečo madronsno kočjo. Sovražna artiljerija, ki je tipala proti tonalskemu prelazu, je bila razpršena.

Naj se zde gorski velikani še tako nezmajljivo visoki, človeška volja jih ni le napravila dostopnih in jih prezidala v trdnjave, marveč jih je tudi preletela. Večkrat so se pokazala avstro-ogrska povodna letala nad Gradežem in Benetkami, italijanska nad Trstom in Gardskim jezerom, avstro-ogrska kopna letala so bombardirala italijanska, italijanska pa naša letališča, naše zračno brodoge se je nad Vidmom in Tolmezzom borilo z italijanskim. Toda tudi nad Bovškimi vrati in Lavaronom so krožili c. in kr. piloti in iz več nego 3000 m višine opazujejo sovražnikova skrivališča. Vrhovi in tesni, čeri in škrbine se zimsko bleste pod njimi v mladem snegu. Celi odseki fronte bodo postali sedaj nedostopni in končno bo napad v velikem obsegu mogoč ob spodnji Soči. Če Italijani kljub vsej breznačnosti na uspeh vedno še in vedno zopet napadajo, ima to svoj vojaški in politični vzrok. Vojaški je ta, da preprečijo, da bi Avstro-Ogrska mogla vzeti močnih sil z italijanske fronte in jih zastavili drugod; politični je: strah pred uporom ljudstva, kakor hitro spozna, da je prevarano. To spoznaje bo pa prej ali slej prišlo.

stopila v ravno tak položaj, v katerem je že nekaj njenih sosed in pa Švica in Nizozemska.

V Italiji je napravila velikanski utis, posebno ker je časopisje položaj na Balkanu slikalo še vedno precej rožnato. »Secolo« vendar upa, da Bolgarija ne pojde s Turčijo in osrednjima velesilama in da ne bo spravila svoje narodne bodočnosti v nevarnost. List upa, da bo ententina diplomacija spoznala resnobo kritične ure in bo brez bojazljive naglice postopala pravilno, da zabrani veliko nesrečo.

Kakor poroča naš kor. urad, ima francosko časopisje še vedno upanje, da Bolgarija še ni izrekla zadnje besede in bo vendarle sprejela nove ententine predloge. Upa tudi, da bo korak opozicije pripravil vlado do ententi bolj prijazne politike.

Po vesteh »Balkanske Pošte« iz Niša, pa so v Srbiji zelo osupli in nevarnost oboženega spora z Bolgarijo smatrajo za zelo resno. Vsi listi pravijo, da bolgarsko-turška pogodba predstavlja Bolgarijo na strani osrednjih velesil.

Po mobilizaciji v Bolgariji.

Sofija, 23. septembra. »Bolgarski Targovski Vestnik« izjavlja, da ne bo šla bolgarska vojska proti Turčiji in da je pretežna večina ljudstva v skladu z vlado in simpatizira z osrednjima silama. Opozicijski listi izražajo prepričanje, da za Bolgarijo velja le tesna združitev z Avstrijo in Nemčijo. Stališče ministrskega predsednika Radoslavova je vsled zaupanja krone in ljudstva trdno. Radoslavova vlada je odločna in ne bo popustila, ker se ne boji groženj štirispornosti.

V Bolgariji so složni.

»Associated Press« ima iz Sofije, da vlada po celi Bolgariji in posebno v glavnem mestu popolen mir. Nasprotstva v narodih, ki so obstojala še zadnje dni, stopajo čisto v ozadje. Radoslavov dobiva podporo na vseh straneh. Nad vsemi dru-

gimi stremljenji je želja združitve z Macedonijo.

Kralj Ferdinand je s prestolonaslednikom Borisom in princem Cirilom obiskal Radoslavova. Po polurnem obisku, se je prestolonaslednik sam razgovarjal z njim dve uri. Daljši razgovor je imel z Radoslavovim tudi general Savov.

Položaj v Bolgariji opisuje »Echo de Bulgarie« takole: Bolgarsko ljudstvo, ki je šlo skozi težke izkušnje, se ne udaja nobeni prevlari o bodočih težavah in nevarnostih. Vendar je bolgarsko ljudstvo s pogumom smrti odločeno iti do konca in vsak način doseči združenje vseh svojih udov. Vladni »Narodni Prava« pravijo, da ima Bolgarija opraviti z istimi ljudmi, ki so l. 1913. snedli besedo in Bolgarijo oropali. Namesto da bi se v Nišu odpovedali svojim šovinističnim predsodkom, pa Bolgarijo še zasmehujejo. Bolgarija ki je slišala dovolj besed, je pa odločena na Balkanu odpraviti slovanstvo.

Kako bo odgovorila Bolgarska.

Iz Pariza javljajo, da pričakujejo bolgarskega odgovora na dan 30. septembra. Dopisni urad Delcasseeja pripravlja javnost na to, da se bo Bolgarija uljudno izognila pravemu odgovoru.

»Balkanska Pošta« javlja, da je entente v zadnji noti tudi prevzela jamstvo, da se bo tudi vprašanje Dobruže rešilo v bolgarsko zadovoljnost. Najnovejša nota entente izjavlja, da je Rumunija pripravljena stopiti v dogovore radi tega ozemlja in da ententa prevzame odgovornost, da bo uspeh za Bolgarijo zadovoljiv.

Radoslavov ostane.

»Kölnische Zeitung« poroča iz Sofije: Vlada je prepričana, da bo vkljub nekaterim sporom stala večina zbornice ob strani vlade. Vlada je svoje poslanca poklicala v Sofijo, kjer jim bo Radoslavov danes (21. sept.) poročal o položaju in naznanil vladne sklepe. Sbranje se snide kakor ponavadi koncem oktobra.

Izjava grške vlade.

Atene, 23. septembra. (Kor. urad.) »Agence de Athenes« javlja: Vlada mirno zasleduje razvoj dogodkov in bo razmeram primerno ukrenila vse potrebno, da bo kos vsaki eventualnosti. Med kraljem, ministrskim predsednikom Venizelosom in generalnim štabom vlada popolno soglasje.

Grška odklanja predloge entente.

Ogrska korespondenca »Keleti Ertsejtő« javlja iz Aten:

Venizelos je izjavil angleškemu poslaniku, da Grška ne more dovoliti v izpremembo grško-bolgarske meje, zato ne more izpolniti zadnje želje entente. Bolgarija bi z izpremenjeno mejo postala zelo močna in sicer celo močnejša, kakor si more želeli ententa, zato Grška tega nikdar ne dovoli.

Nervozno razpoloženje v Atenah.

Atene, 22. septembra. Javno mnenje je zelo razburjeno ker vsak čas pričakujejo nove avstrijsko-nemške akcije proti Srbiji. Sedaj se bo pokazalo, kako daleč se je vezal Venizelos z diplomati entente in če se mu je posrečilo nanovo skrbati zvezo s Srbijo, katero je ta prelomila. V opozicijskih krogih prevladuje mnenje, da je zopet nastalo nasprotstvo med kraljem in Venizelosom. Najbrže pride do izpremembe v vladi, če Venizelos svoje politike popolnoma ne predrugači.

»Reuter« pa zanika iz Aten, da med kraljem in ministrskim predsednikom ni nobenega nasprotstva.

Rumunija.

Dunaj, 22. septembra. »Münchener N. Nachrichten« poročajo: Ni pričakovati, da bi se v bližnjih dneh Rumunija postavila na drugačno stališče proti osrednjim silam. Še pred kratkim je Bratianu izjavil, da Rumunija ostane nevtralna, dokler bo on ministrski predsednik.

Rumunske vojaške vaje, ki bi se morale 18. septembra začeti ob Donavi, so odložene na nedoločen čas. Vlada pravi, da bi rumunske vojaške vaje mogle neugodno vplivati na napet celoten položaj na Balkanu. Odpoved naj smatrajo za pomirljivo znamenje.

Iz Sofije javljajo, da v Rumuniji sicer še načelno vzdržujejo mejno zaprtijo za vozno blago iz osrednjih držav, vendar pa se je niso držali v vseh slučajih. Sedaj je Rumunija končno le dovolila, da se odpelje žito, katero sta lani pokupili Nemčija in Avstrija. Dovolila je tudi prevozne olajšave za prehodni promet med osrednjima vesilama, Bolgarijo in Grško.

»Vossische Zeitung« poroča, da so utihnile govornice o bližnji ministrski krizi. Carp je spoznal, da ne more priti na vlado. Marghiloman se je podal v švico. Stališče Bratianuja je tako trdno, da nihče ne veruje, da bi se moglo vreti. Tudi osrednji sili želita, da Bratianu ostane, ker je upanje na kak sporazum. Bolgarsko vprašanje, kaj je z izbiranjem četa, so hoteli hujšati naslikati kot izzivajoč ultimatum. Pa vprašanje je zelo prijateljsko in ne stavi nobenega roka za odgovor. Pogajanja z

Rusijo so menda zopet na mrtvi točki in rumunski poslanik v Petrogradu je odpotoval z novimi zahtevami. Vojaški uradni list razglša prebiranje najstarejših rezervistov in dela letnika 1916. Najbrže bodo prihodnje dni popisali tudi letnik 1917.

Od Severnega morja do Perzijskega zaliva.

Frankobrod. »Frankfurter Ztg.« poroča iz Carigrada: Listi izvajajo, da se je z vstopom Bolgarije v nemško-avstrijsko-turško trozvezo ustanovil blok, ki sega od Severnega morja do Perzijskega zaliva. Gospodarski in vojaški razvoj nudi najboljše vidike. Stališče, ki ga je zavzela Bolgarija, je zadalo Rusiji in Franciji kakor tudi operacijam na Dardanelah zadnji sunek.

Proti Srbiji.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. septembra. Uradno se poroča:

Nobenih bistvenih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NOVA OFENZIVA PROTI SRBIJI.

Carib, 23. septembra. Tukajšnji listi vidijo v topovskem grmenju ob izlivu Morave začetek nemške ofenzive proti Srbiji, katere namen je prodreti do Bolgarije. Vojaški sodrujnik lista »Zürcher Post« računa z drugim prehodom ob Donavi nasproti izlivu Morave, pri čemur se mora napad vršiti naravnost navzdol v notranjost dežele.

SRBSKI PRESTOLONASLEDNIK V BELGRADU.

Sofija, 23. septembra. Kakor poroča srbski list »Novosti« iz Belgrada, je prišel tja prestolonaslednik Aleksander s svojim generalnim štabom.

PREGNANSTVO SRBSKEGA PRINCA JURIIJA.

Budimpešta, 22. septembra. »A Nap« poroča: Veliko senzacijo vzbuja pregnanstvo srbskega princa Jurija, ki je moral v Pariz. Menda tiči vzrok v novi postritvi starega nasprotstva do brata prestolonaslednika Aleksandra. Princ Jurij je menda nastopal za dogovor z Bolgarijo, da bi se Srbija z vso silo mogla ustaviti novi ofenzivi osrednjih vesil. Ločitev je nastala, ko se je princ Jurij pripravljati na razgovor z bolgarskim prestolonaslednikom princem Borisom v Parizu.

SRBSKI VOJNI SVET.

Iz Niša poročajo: Kralj Peter je iz Topole odpotoval v Kragujevac, kjer se je vršil vojni, nato pa kronski svet.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad. (Kor. ur.) Turški glavni stan objavlja 22. t. m.:

Dardanelska bojna črta.

Pri Anaforti so naši topničarji s svojim ognjem povzročili v sovražnih strelskih jarkih pred našim levim krilom in v sovražnem taboru požar, ki je trajal dve uri. V odseku Ari Burnu je sovražnik ponoči od 20. na 21. t. m. zažgal mino, ki je povzročila le neznatno škodo, ki se je takoj popravila. V odseku Seddilbahr je otvorila sovražna artiljerija 21. t. m. ljut ogenj in je metala bombe na naše levo krilo. Naši topovi so odgovarjali in so sovražno artiljerijo prisilili, da je morala utihniti.

Dne 21. septembra je prepodilo naše brodogve iz pristanišč v Črnem morju tri ruske torpedovke vrste Bistriji.

Sicer nič važnega.

ITALIJANSKE LADJE PRED DARDANELAMI.

Budimpešta, 23. septembra. »A Nap« poroča iz Aten: Od 15. septembra dalje se nahaja pri zavezniškem brodogvu pred Dardanelami tudi več lahkih laških ladij. Vsako uro pričakujejo prihoda italijanskih prevoznih ladij, ki bodo pripeljale težko artiljerijo. Ze nekaj dni se nahaja več laških častnikov v angleškem glavnem stanu.

»CARIGRAD MORAMO ZAVZETI!«

Pariško časopisje poudarja, da je največje važnosti, da sedaj padejo Dardanele. Geslo mora biti: »Carigrad moramo zasedeti. Čim prej se to zgodi, tem bolje!«

Kakor se vidi, bodo zavezniki sedaj poizkušali našo novo ofenzivo proti Srbiji na kak način paralizirati z novimi napadi na Dardanele.

Na morju.

RUSKI PODMORSKI ČOLN »DELFIN« POTOPLJEN.

Frankobrod, 22. septembra. (Kor. ur.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Petrograda: Rusko Slovo« poroča, da je utonil poveljnik podmorskega čolna »Delfina«,

kapitanski poročnik Čerkasow s celo posadko.

»Delfin« je bil izpuščen v morje leta 1904. Obsegal je 115 ton, dolg je bil 19,8, širok 3,4 in globok 2,9 m. Vozil je z brzino 6,5 vozlov nad in 6 vozlov pod morjem.

× × ×

Pariz, 24. septembra. (Kor. ur.) Neki sovražni podmorski čoln je vzhodno od Krete potopil nek francoski parnik. Posadko so rešili.

Pariz, 24. septembra. (Kor. ur.) »Figaro« poroča iz New Yorka: Parnik »Toskanja« je pripeljal 400 popotnikov poštnega parnika »Athinal«, ki se je bil potopil vsled požara, ki ga je baje povzročil nek peklenjski stroj.

Amsterdam, 24. septembra. (Kor. ur.) Pošta potopljenega parnika »Königin Emma« je došla na Nizozemsko.

London, 24. septembra. (Kor. urad.) Reuter poroča: Angleški parnik »Groningen« se je razletel. Enega moža pogrešajo, ostale, med njimi več ranjenec, so izkrcali.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 23. septembra. Veliki glavni stan:

Jasno vreme pospešuje na celi bojni črti živahno delovanje artiljerije na obeh straneh in delovanje letalcev. Na cerkveno postojanko dozdevno nameravani napad se v našem ognju ni izvedel. Neko sovražno letalo je goreče padlo v našem ognju severno od St. Menchoulde, neko drugo se je moralo po značnem boju izkrcati južnovzhodno od Vonziersa; letalci so bili ujeti. Nad Pont a Moussonom je nek nemški letalec v boju z dvema francoskima letalom eno sestrelil. Letalo je padlo v plamenu med nemško in francosko črto.

Najvišje vojno vodstvo.

Poročilo generala Frencha.

London, 22. sept. Maršal French poroča: Sovražna artiljerija je v zadnjih dveh dneh povišala svoje delovanje. Odgovarjali smo krepko. Naša artiljerija je zažgala 20. septembra del gozda Houthoult, vsled česar je nastala močna eksplozija.

Francoski senator, ki priporoča giljotino.

Genj, 22. septembra. Senator Humbert izvaja v pariškem »Journalu«: Ministri so zadnji čas pogostoma obiskovali municijske tvornice, ki navidezno zelo delajo. V resnici je pa položaj žalosten. V tvornicah, ki izdelujejo krogle in topove, gospodari slabo gospodarstvo dalje. Humbert navaja zgled, da so ponudbe tvorničarjev odklanjali, pozneje so pa dobili naročila iz tretje roke po dvakrat višji ceni, kolikor so prvotno sami ponujali. Humbert konča: Fracozi pogrešajo eno orožje, namreč giljotino, ki bi našla veliko dela.

Bivši francoski vojni minister pone-srečil.

Pariz, 24. septembra. (Kor. urad.) »Temps« poroča: Poveljujoči general III. armadnega zbora v Rouenu, bivši vojni minister Goussin, je bil ob neki avtomobilski nesreči ranjen in so ga morali prepeljati v bolnišnico v Caen.

Razna poročila.

KATOLIŠKI ŠVICARJI SV. OČETU.

Rim. (Kor. urad.) »Osservatore Romano« poroča: Občni zbor švicarskega katoliškega ljudskega društva v Luzernu je izrazil sv. očetu spoštovanje in hvaležnost za njegove, skupno s švicarskimi najvišjimi zveznimi oblastmi vojnimi žrtvam v korist storjene korake, z najprisrčnejšo željo, naj bi dosegel po končani vojski svojo popolno svobodo in neodvisnost.

OJAČENJA ARMADE GENERALA RUSKEGA.

Kodanj. »Novo Vreme« poroča: Velik del ruskih čet, ki so se nahajale med Varšavo in Brestom Litovskim, je došel v petrograjski vojaški okraj, da ojači vojno skupino generala Ruskega.

20. SEPTEMBER V RIMU.

Lugano. Dne 20. septembra so običajni izpreved k Porti Piji priredili s posebnim sijajem. Pred angleškim poslanštvom so priredili s klici »živijo Trst« velikanske ovacije. Veleposlanik Renné Rodd in njegova soproga sta prišla na balkon; veleposlanikova soproga je navduševala s poljubni manifestante. Ob Porti Pia sta govorila podžupan kipar Apolloni in socialist Bissolati.

NASLEDNIK DR. DUMBE.

Budimpešta, 23. septembra. Od dunajskih diplomatskih krogov izve »Az Est«, da bo še pred dohodom dr. Dumbe iz Amerike imenovan za poslanika v Zdu-

ženih državah bivši avstrijski poslanik v Rimu sekcijski načelnik Kajtan pl. Merey.

RAJZULI SE POGODIL S ŠPANCIL.

Madrid, 24. septembra. (K. u.) »Herald« poroča iz Tangerja: Rajzuli je sklenil s špansko vlado pogodbo. Španci so mu plačali 200.000 pezeta.

NEMIRI V KAIRU IN V ALEKSANDRIJI.

Lugano. »Corriere della Sera« poroča: V Kairu in v Aleksandriji so izbruhnili iz neznanih razlogov veliki poulični nemiri in izgrede. Laški konzulati so se nahajali v nevarnosti. Mir so napravile avstralske čete.

Dnevne novice.

+ Sekcijski načelnik dr. Ivan Žolger. Z Dunaja se nam od dobro poučene strani poroča, da je predstojnika državno-pravnega oddelka v ministrskem predsedstvu, dr. Ivana Žolgerja, cesar imenoval za pravega sekcijskega načelnika. To imenovanje bo slovenska javnost gotovo pozdravila z zadovoljstvom, ne samo zato, ker tiče sina našega naroda, marveč tudi, ker se s tem na najvišjem mestu priznava uspešno delovanje dr. Žolgerja. Dr. Ivana Žolgerja cenijo kot avtoriteto v državno-pravnih vprašanjih in uživa kot visokošolski učitelj na Dunaju in tudi v inozemstvu neoporečen ugled.

— Generalni major baron Stillfried, bivši poveljnik našega domačega pešpolka št. 17 je postal poveljnik okrožja Jedrzejov na Poljskem.

+ Odlikovanja. Viteški križec Fran Josipovega reda na traku vojaškega zasluznega križca je dobil podpolkovnik avditor pri trdnjavskem poveljstvu v Mostarju Josip Hafner. Vojaški zasluzni križec 3. vrste z vojno dekoracijo sta dobila: stotnik 7. polj. top. p. Miroslav Scholz in poročnik 7. pp Ivan Izop, pri 4. dom. p. Najvišje pohvalno priznanje so dobili poročnik 7. polj. top. p. Ivan Skalac; nadporočnik 7. pp. Ernest Krammer in nadporočnik 17. pp. Anton Ottowitz, oba pri 4. dom. p.; poročnik 17. pp. Jurij Würnsberger. Zlat zasluzni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil nadzdravnik dr. Bernard Kotnik pri trdnjavski bolnici 10 v Krakovem in nadporočnik rač. vodja 7. top. p. Božidar Tavčar. Zlato hrabrostno svetinjo je dobil kadet 7. pp. Ferdinand Horn.

+ Čast Dalmatincev. »Agramer Tagblatt« priobčuje pesem našega rojaka dr. Rudolfa pl. Andrejka »Dalmatinische Landwehr.«

+ Südmarm. Letos bi praznovala 25-letnico v Celovcu; vsled vojne je odpadlo slavlje in zato daje o svojem delovanju samo tiskano poročilo, katero smo svojčas že mogli objaviti. V poročilu »Tagesp.« beremo tudi besede: »Tudi ko bo počivalo orožje, bodo znova oživele notranji boji in zgrešeno bi bilo, če bi na ta ali oni način dvomili o potrebi obrambnega dela za bodočnost. Tudi po vojni bo imela Südmarm nalogo, ne da bi se dala motiti od velikih uspehov ali prehodnih razočaranj, delati kakor v preteklih 25 letih in ostati neporušljiv branik nemškega naroda za vse dežele ob in južno od Donave. Heil!« Mi molčimo.

Zvezo nemških mest so danes ustanovili v Avstriji.

+ Popisovanje zaloga žita, mlinskih izdelkov in sočivja (fižola, graha in leče) po stanju z dne 15. oktobra 1915. Popisovanje obsega: 1. poljedelske (kmetijske obrate, ki so pridelali katero izmed vrst žita ali sočivja, ki jih je zgledati; 2. vsi obrtni in trgovski obrati, ki uporabljajo prodajajo, shranjujejo žito, moko ali sočivje; 3. vse občine, javne korporacije ali druge aprovizacijske poslovalnice, ki imajo vsled nove organizacije porabe v zalogi žito, mlinske izdelke ali sočivje. Opozarja se, da konservirano sočivje ni zavezano zgledati, da pa se morajo zgledati vse zaloge nepodelanega sočivja, ki jih imajo tovarne za konzerve. Zgledati zavezani so dolžni, svoje zaloge zgledati po stanju z dne 15. oktobra 1915 oblastvu, v čigar okolišju je zaloga, dne 15. oktobra 1915. Zaloge, ki so dne 15. oktobra na prevozu, mora prejemnik zgledati v treh dneh po prejemu. Za te zgleditve prihajajo v poštev samo obrtni in trgovski obrati in aprovizacijske poslovalnice. Zaloge se popisujejo po občinah z uradnimi naznanilnicami, ki jih mora izpolniti ali zgledati zavezana oseba ali po njenih navedbah zaupnik, ki ga je postavilo oblastvo. Zgleditvi zavezane zaloge, ki se niso zgledale, bo oblastvo zaplenilo v prid državi. Tiste, ki namenoma oblastvu prikrivajo v svoji posesti ali hrambi nahajajoče se zaloge žita, mlinskih izdelkov ali sočivja, kaznuje sodišče z zaporom 1 tedna do 6 mesecev, če presega vrednost 500 kron, s strogim zaporom od 1 meseca do 1 leta. Poleg zaporne kazni se sme prisoditi denarna globa do 2000 kron, ako pa presega vrednost zaloge 500 kron, do 20.000 kron. Tudi se lahko izreče izguba obrtne pravice.

+ **Avstrijske univerze.** Na Dunajski univerzi se je pričelo dne 23. t. m. z upisovanjem, ki traja 14 dni, ki se pa bo eventualno podaljšalo še za osem dni. Kakšen bo obisk univerze, se še ne ve ter je od tega tudi odvisno, ali se letos otvorijo univerze v Krakovu, Lvovu in Črnovicah. Ravno tako še ni gotovo, če se z ozirom na vojno stanje otvorita univerzi v Gradcu in Inomestu.

— **Vpoklici 42 do 50letnih.** Dunajski listi poročajo, da prvi del 42 do 50letnih črnovojnikov (t. j. od 42. do 46. leta) ne bo vpoklican prej 15. novembrom.

— **Poštna vesti.** Poštarsko mesto Št. Lenard v Labudski dolini je bilo podeljeno osiциjantu Jakobu Krammer in osiциjantini Ani Minafik Vuzenica na Štajerskem. — Prestavljen je bil poštar Andrej Türk iz Malnic v Belamost na Koroškem. — Razpisano je nadpoštarsko mesto v Šmohorju na Koroškem (I/1). Dalje so razpisana poštarska mesta: Zeleni Travniki (Wies, I/4), Hoče pri Mariboru (II/1) in Gospa Sveta (II/1).

— **Fadli in ranjeni Orli.** Načelnik vrhniškega Orla Fr. Petrovič piše: Rad bi kaj več pisal, a roka mi je težka in pišava mi ne gre. Bil sem težko ranjen v hrbet in desno roko, in sicer od granate. Ista granata je ubila tudi Antona Jereba, člana starovrhniškega Orla. Ranjen je bil dalje Fr. Furlan, odbornik vrhniškega Orla. To bodi sporočeno bratom po bojiščih. Bratški pozdravi Fr. Petrovič.

— **Pošiljanje vzorcev vojakom na bojišču** je pod pogoj, ki so že bili svoječasno objavljeni, razširjeno na naslednje vojaške poštne urade: št. 27, 32, 38, 40, 42, 44, 47, 50, 63, 68, 70, 71, 72, 75, 87, 92, 104, 132, 139, 162, 173, 206, 351, 352, 353, 355 in 507.

— **Ljudsko šolstvo.** Začasna voditeljica mesto vpoklicanega nadučitelja Andreja Vilfana na ljudski šoli v Šmartnem pod Šmarno goro je postala učiteljica Marija Pajdiga. — Začasno šolsko vodstvo v D. M. v Polju je poverjeno učiteljici Avgusti Erbežnik, ker je vpoklican učitelj Viktor Mihelič.

— **Ruski ujetniki kot delavci.** Pri zgradbi železniške proge Ogulin—Kunin bo skoro zaposlenih 1500 ruskih ujetnikov.

— **Ruski ujetniki na Hrvaškem.** Iz »Obzora« posnemljemo, da se s Hrvati najbolj razumejo ruski ujetniki iz Besarabije, ker je njihovo narečje najbližje kajkavščini. Potemtakem tudi naši slovenščini.

Primorske novice.

— **Zlata maša.** Veleč. gosp. Jakob Pussig iz Gorice, ki biva sedaj kot begunec v Škofji Loki je opravil svojo zlato mašo dne 23. t. m. v loški uršulinski cerkvi.

— **Tržaški namestnik obiskal Gorico in Podgoro.** Namestnik baron Fries Skene je obiskal 23. t. m. Gorico. V Podgori si je ogledal popirnico in je sprejel goriskega deželnega glavarja prošta Faiduttija in načelnike krajnih upravnih oblasti. Okrajni glavar baron Baum in goriški vladni komisar conte Dandini sta javila, da je položaj izredno zadovoljiv in da je prebivalstvo kljub bližini bojišča mirno in da zaupa bodočnosti. Namestnik je obiskal bolnišnico usmiljenih bratov in se je vrnil nato v Trst.

— **Informacije.** Na ponovna vprašanja, ki so nam bila stavljena od strani raznih na Ogrskem bivajočih beguncev odgovarjamo sledeče: Vsakemu beguncu, ki biva na Ogrskem, pristojna dnevni prispevek (dnevna podpora) v znesku — 90 vin. za osebo in sicer od 1. avgusta t. l. naprej, dočim jim je pristojal za prejšnjo dobo prispevek po 1 K na dan za odrasle in po 60 vin. za otroke. Nadalje priskrbi vlada potrebno obleko, obuvalo, slamnike in pa odejo za postelje. S prispevkom 90 vin. si mora begunec sam plačati najemnino. Le-ta znaša navadno 10 vin. na dan in jo odteguje od više navedenega prispevka dotična občina, kjer biva begunec. Samobsebi je umevno, da so one občine, ki so dajale stanovanje in hrano, upravičene si odtegniti od 90 vin. tudi stroške za hrano. Glasom § 1. naredbe c. kr. ministrstva za notranje zadeve z dne 1. avgusta 1914, št. 214 D. Z., mora odgovarjati hrana vsaj oni jedi, koja dobivajo v dotičnem kraju dninarji ali pa osebe, ki se preživljajo s tedensko plačo ter mora biti zadostna in zdravju primerna. § 2. navedene naredbe določa, da so državni zdravniki dolžni na poziv občine podvreči živila, ki služijo za pripravo ali ki so založene v skladiščih hrane, rednim revizijam ter prepričati se o tem, če odgovarja hrana določbi § 1.

— **Č. g. župnik Leban Ignacij v Batujah na Gorškem** je bil te dni — menda

na koleri — precej občutno obolel, da so se resno bali za njegovo življenje. Hvala Bogu, sedaj ni le izven nevarnosti, ampak se mu je zdravje povrnilo, da bo lahko zopet svoje moči posvetil dušnemu pastirstvu.

— **Posamezni slučaji kolere,** ki so se pojavili tudi v Batujah, Kamenjah, Skriljah in Sv. Križu, so bili omejeni le na nekaj oseb in se hvala Bogu niso razširili. Sedaj so pa tudi ti posamezni slučaji kolere ponehali in ker je nastopilo jesensko, hladnejše vreme, ki je v zvezi z burjo, je upati, da se ne bodo več ponovili.

— **Letina v Vipavski dolini,** goriški, kakor »negoriški« obeta biti zelo dobra. Grozdje kaže dobro in zelo hitro zori, tako da se je pričela že okrog 15. septembra trgati. Tudi drugi pridelki so bili deležni obilo blagoslovo božjega.

— **Prejemki uslužbencev tržašk. Lloydja in njih družin.** Rešujoč neko prošnjo je ravnateljstvo tržaškega Lloydja naznanilo, da je znižalo nakaze družinam onih svojih uslužbencev, ki jih je vojna zatekla v tujih lukah (Šengaj, Marmagoa, Patras in Amsterdam) ter so morali ondi ostati, na polovico zato, ker je tudi dotičnim uslužbencem samim znižala plače na polovico. Prošnjo za zvišanje prejemkov dotični družini je Lloyd odbil, ker neče ustvariti precedenčnega slučaja.

— **Odlikovan slovenski praporščak.** Praporščak Avgust Verbič je bil na soški fronti ranjen po strelu v glavo. Čim je ozdravil, je odšel zopet k svojemu oddelku na tirolsko fronto. Tu se je tako junaki vedel pred sovražnikom, da si je pridobil srebrno hrabrostno medaljo prvega razreda. Odlikovanec je sin vpoklicanega tržaškega redarstvenega nadzornika Pavla Verbiča iz Postojne.

— **Kolera v Trstu** ponehala. Po zaslugi strogih oblastvenih zdravstvenih odredb je smatrati kolero v Trstu za premagano; zadnje dneve ni bilo nobenega novega slučaja več. Vsega je obolelo na kolero v Trstu 78 oseb, izmed katerih je 28 umrlo. Trdi se, da so kolero zanesle v mesto kmetice iz okolice z mlekom, zelenjavo, sadjem in drugimi živili. L. 1911. je bilo v Trstu 38 slučajev kolere, med njimi 11 smrtnih.

— **30.939 izkaznic za nakup živil** v prodajalnih tržaške aprovizacijske komisije je v tretjem tednu obstoja izdal osrednji urad navedene komisije. Ravno toliko kupovalcev se je tudi oglasilo v prodajalnih.

— **Za Berto Kenda, pošumno slovensko dekle,** ki je izgubila nogo na italijanski fronti, so darovali: Katoliška tiskarna, oziroma »Ilustrovani Glasnik« 30 K; Grajner Anica, Ljubljana, 3 K; Ivan Wilfan, c. kr. podpolkovnik v pokoju, 10 K; Velkavrh, nadporočnik v pok., Ljubljana, 4 K; Ivan Oblak, Vrhnika, 50 K. Prvim velikodušnim darovalcem se posređovalnica za goriske begunce tem potom toplo zahvaljuje.

— **Iz ruskega ujetništva** se je te dni oglasil svojim domačim Janez Černilogar, cerkveni pevec v Šebreljah na Primorskem, o katerem ni bilo nad sedem mesecev nikakega glasu. — V ruskem ujetništvu je Josip Petrič iz Trsta.

— **Vpokojen** je na lastno prošnjo višji poštni kontrolor Jožef Kavčič v Trstu. Točenje novega vina je za nekaj časa iz zdravstvenih ozirov prepovedano.

— **Nagloma je umrla v Trstu 45 let** stara Katarina Jugova.

Ljubljanske novice.

— **Ij C. kr. finančno ravnateljstvo za Primorje** v Ljubljani se je preselilo iz Bethovenove ulice (nemška gimnazija) v poslopje c. kr. kranjskega finančnega ravnateljstva na Cesarja Franc Jožefa trgu št. 1.

— **Ij Jesen.** Danes zjutraj ob 4. uri 24 minut se je pričela astronomična jesen. Pravo jesen pa že delj časa čutimo.

— **Ij Umrli so v Ljubljani:** Janez Črešnik, pešec. — Marjan Bogataj, sin železniškega uslužbenca, 8 mesecev. — Franciška Jančar, šivilja, 23 let. — Stanko Vrtičnik, sin železniškega sprevodnika, 8 let. — Mihael Osolin, posestnikov sin, 1 dan. — Marija Mahkovec, služkinja, 83 let.

— **Ij Cene sladkorja.** Z ozirom na ukaz c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 2. avgusta 1915, št. 19.183, določa mestni magistrat za nadrobno prodajo sladkorja pri posameznih vrstah naslednje cene. Prečiščen sladkor v velikih gradah za 1 kg (rdeč) 91 v, (rumen) 1 K; prečiščen sladkor v malih gradah po 5 kg (rdeč) 91 v, (rumen) 1 K 1 v, po približno 3 kg brutto (rdeč) 92 v, (rumen) 1 K 1 v; prečiščen sladkor v malih gradah (takozvane perzijske in maroške grude) po približno 11% do 2 kg brutto (rdeč) 94 v, (rumen) 1 K 3 v; ff kocke in kristalne kocke: v zabojih, netto teža (rdeč) 95 v, (rumen) 1 K 5 v, v kartonih po 5 kg brutto za netto (rdeč) 94 v, (rumen) 1 K 3 v, v vrečah po 100 kg brutto za netto (rdeč) 94 v, (rumen) 1 K 3 v.

— **Ij Pošta v Moste in v D. M. v Polje** odhaja od 11. t. m. iz Ljubljane ob 7. uri 30 min. zjutraj in pa ob 4. uri popoldne. V Ljubljano pa prihaja od tam ob 9. uri 55 minut dopoldne in ob 7. uri 10 minut zvečer.

— **Ij Na potu iz Ljubljane do št. Viča** je izgubil neki voznik črno zimsko suknjo in havelok. Odda naj se pri »Kovačič« v Zg. Šiški.

Danes posebni večer
v »KINO CENTRAL« dež. gledališče
dve krasni drami:

Dušni konflikti
in **Isiljenec.**
Veseloigra:
Junak mora biti!

OVČJO VOLNO
vseh vrst in vsako množino
kupi po najvišjih cenah

J. GROBELNIK,
Ljubljana, Mestni trg št. 22.

Proda se popolnoma dobro ohranjeno

pohištvo

Natančna pojasnila in naslov v upravištvu
»SLOVENCA« pod št. 1862. 1862

Sprejem spretno

betonske delavce

ki so vajeni na cevi ali strošnike. Plačilo od komanda, dober zaslužek. Tvorilca cement, izdelkov
Anton Ciblar Ljubljana Dunajska cesta 67.

Deželno oblastvo Kranjske vojnnozavarovalnega oddelka pomožnega zaklada za vdove in sirote, okrajno glavarstvo Kamnik, sprejme takoj za glavarstvo Kamnik zanesljive in pridne

krajevne zastopnike

1920

oziroma sotrudnike in sotrudnice proti ugodnim in stalnim prejemkom. (Vdove in sirote po bojevniki, soproge rezervistov, duhovniki, učitelji in učiteljice imajo prednost.)

Predstaviti se je treba dopoldne med 9—12 in popoldne med 2—5 uro v uradni pisarni v Kamniku. Prošnje se pošljejo lahko tudi pismeno.

Vodstvo okrajne poslovne v Kamniku.

Ad št. 13874.

Razpis.

1911

Deželni odbor kranjski razpisuje eno izpraznjeno mesto

dekliške ustanove Jakoba pl. Schellenburg
v letnem znesku 220 K.

Pravico do te ustanove imajo kranjske plemenite gospodične in, če ni takih, tudi druga poštena dekleta iz Kranjske.

Prosilke za to ustanovno mesto naj predlože svoje s krstnim in do movinskim listom, z nrvstvenim spričevalom ter s premoženjskim izkazom opremljene prošnje

do 15. oktobra 1915

deželnemu odboru kranjskemu v Ljubljani.

Deželni odbor kranjski,

v Ljubljani, dne 21. septembra 1915.

1 steklenica 20 vinarjev. 1909
Naročila po povzetji.

Vsako množino lepih

1938

suhih gob

se kupi. Ponudbe na Ljubljano, poštni predal 123.

Begunec proda radi odhoda

25 l ister. vina refoško
25 l belega desertn. vina.

Ponudbe na poštni predal 132, Ljubljana

Iz zasebnih razlogov se takoj in zelo poceni proda

1826

mala vila

z 11 orali gozda, travnikov in njiv pri Vetrinju v bližini Celovca in

posestvo

obstoječe iz dveh kmetij, skupno ali vsaka kmetija posebej, obsegajoč 62 oralov, krasen 70leten gozd, zemlja prvovrstna, arondirana.

Naslov pove iz uljudnosti uredništvo »Mira« v Celovcu.

OVČJO VOLNO

kupi vsako množino za vojaške potreščine po višji ceni kot vsak drug prekupec

1783

Ivan Savnik

Kranj - Gorenjsko.